

CURRICULUM VITAE EUROPASS

INFORMAȚII PERSONALE

Nume/Prenume SĂȘĂUJAN MIHAIL – SIMION
Adresa
Telefon
Fax
E-mail mihail.sasaujan@unibuc.ro
Cetățenia română
Data nașterii
Sex

LOCUL DE MUNCĂ VIZAT

- 1) FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ - UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI (2006 – prezent)
- 2) PAROHIA BISERICA ALBĂ, PROTOIERIA SECT 1 CAPITALĂ (2006 – prezent)
- 3) ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR (1 martie 2016 – în prezent)

ARIA OCUPAȚIONALĂ

TEOLOGIE

EXPERIENȚA PROFESIONALĂ

ACTIVITATEA PROFESIONALĂ ȘI DIDACTICĂ

Perioada

- decembrie 2014: susținerea tezei de abilitare în Teologie la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Patriarhul Justinian” a Universității din București;
- octombrie 2014 – în prezent: profesor la disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române, la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Patriarhul Justinian” a Universității din București;
- octombrie 2006 – octombrie 2014: conferențiar la disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române, la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Patriarhul Justinian” a Universității din București;

- martie 2005: conferențiar la disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române, la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad;
- februarie 2000 – iunie 2006: secretar științific la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad;
- februarie 1999: lector la disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române, la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad;
- octombrie 1996: asistent la disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române, la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad;

ACTIVITATEA RELIGIOASĂ ȘI MISIONARĂ

- Începând cu data de 1 septembrie 2006, am fost încadrat ca preot coslujitor la Parohia Biserica Albă, Protoieria 2 Capitală – București, iar de la 01.04.2008, ca preot paroh la aceeași parohie.
- La 22 februarie 2004, am fost hironit preot onorific pe seama capelei Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad.
- La 6 ianuarie 1997, am fost hirotonit diacon onorific pe seama parohiei “Valea Aurie” din Sibiu, de Înalt Prea Sfințitul Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Transilvaniei.

Funcția sau postul ocupat

- 1) PROFESOR UNIVERSITAR la disciplina Istoria Bisericii Ortodoxe Române. *Șef al Catedrei de Teologie Istorică (2007-2011) și Director al Departamentului de Teologie Istorică, Biblică și Filologie (2011-2015)*
- 2) CONSILIER EPARHIAL LA SECTORUL CULTURAL SI COMUNICAȚII MEDIA AL ARHIEPISCOPIEI BUCUREȘTILOR (1 martie 2016 – 20 octombrie 2021)
VICAR EPARHIAL AL ARHIEPISCOPIEI BUCUREȘTILOR (20 octombrie 2021 – prezent)
- 3) PREOT COSLUJITOR (2006-2008) și PAROH (2008 – în prezent) la Biserica Albă, PROTOIERIA SECTOR 1 CAPITALĂ.

Principalele activități și responsabilități

- 1) Activitate didactică și de cercetare la nivel universitar
- 2) Administrarea parohiei Bisericii Albe din București

Numele și adresa angajatorului	<ol style="list-style-type: none"> 1) UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI, Bd. M. Kogălniceanu 36-46, Sector 5, 050107, București, ROMANIA 2) ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR, Intrarea Miron Cristea, nr. 9, sector IV, București, ROMÂNIA 3) ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR, PROTOIERIA SECTOR 1 CAPITALĂ, Piața Amzei, nr. 13, sect. 1, București, ROMÂNIA
Tipul activității sau sectorul de activitate	TEOLOGIE, CERCETARE DOCUMENTARĂ ARHIVISTICĂ, BISERICĂ
EDUCAȚIE ȘI FORMARE	PREGĂTIREA TEOLOGICĂ UNIVERSITARĂ a fost dobândită în urma numeroaselor perioade de studii universitare și postuniversitare:
Perioada	<ul style="list-style-type: none"> • 1997-2004: stagii lunare de documentare arhivistică în Departamentele Arhivei Austriece de Stat din Viena • 16 iunie 1997: am obținut Atestatul de echivalare a Diplomei de Doctor în Teologie din partea Ministerului Învățământului, Direcția pentru integrare europeană, Seria B, Nr. 0000361. • 1994 - 1996: Studii de Doctorat la Facultatea de Teologie Catolică a Universității din Viena (Austria), încheiate cu acordarea titlului de Doctor în Teologie (19 decembrie 1996). Bursă oferită de Conferința Episcopilor Catolici din Austria. • 1992 - 1994: Studii de Master la Facultatea de Teologie Catolică a Universității din Viena (Austria) încheiate cu obținerea diplomei de Master în Teologie (12 decembrie 1994). Bursă oferită de Conferința Episcopilor Catolici din Austria. • 1986 - 1990: Studii de Licență la Institutul Teologic de grad Universitar din Sibiu, încheiate cu obținerea diplomei de Licență în Teologie (25 iunie 1990)
Calificarea / diploma obținută	DOCTOR ÎN TEOLOGIE
Domenii principale studiate / competențe dobândite	TEOLOGIE, ISTORIE BISERICESCĂ, ARHIVISTICĂ
Numele și tipul instituției de învățământ /	FACULTATEA DE TEOLOGIE CATOLICĂ A UNIVERSITĂȚII DIN VIENA (1992-1996)

furnizorului de formare

INSTITUTUL DE TEOLOGIE DE GRAD UNIVERSITAR DIN SIBIU
(1986-1990)

**Nivelul de clasificare a
formei de învățământ /
formare**

POSTUNIVERSITAR

**Aptitudini și competențe
personale**

Limba maternă

Precizați limba maternă - LIMBA ROMÂNĂ

Limbi străine cunoscute

Autoevaluare
Nivel european (*)

Înțelegere		Vorbire		Sciere
Abilități de ascultare	Abilități de citire	Interacțiune	Exprimare	
C 1	C 1	C 2	C 2	C 2
B 2	B 2	B 1	B 1	B 1

Germană

Engleză

(*) *Cadrului european de referință pentru limbi*

Competențe și abilități
sociale

POSSIBILITATE DE COMUNICARE SOCIALĂ CU MEMBRII UNUI PALIER
LARG SOCIAL ȘI PROFESIONAL

Competențe și aptitudini
organizatorice

CAPACITATE GESTIONARE FONDURI PUBLICE

- *director* al proiectului științific (grantul) național: „Politică bisericească de stat și identitate confesională în comitatul Bihor în baza rapoartelor aulice vieneze de la mijlocul sec. al XVIII-lea” (cod CNCSIS 639) - grant finanțat de CNCSIS pentru anii 2006-2007.
- *membru* în proiectul științific (grantul) internațional: „Unirea bisericească a românilor din Transilvania (1698 - 1761) - grant finanțat de fundația „Pro Oriente” - Viena, pentru perioada 2001 - 2007, 2010 - 2012);
- În cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității din București, unde îmi desfășor activitatea, am coordonat activitatea Catedrei de Teologie Istorică (2007-2011) și, ulterior, a Departamentului de Teologie Istorică, Biblică și Filologie (2011-2015), urmărind desfășurarea, în condiții adecvate, a procesului de învățământ universitar, inițiind organizarea unor simpozioane și implicarea colegilor de catedră și de departament în unele programe de cercetare științifică.
- Începând din anul 2008, odată cu numirea în funcția de paroh al parohiei Bisericii Alba, am desfășurat o serie de activități la nivel administrativ, cultural-misionar și social iar în anii 2012-2017 am

coordonat proiectul de consolidare și restaurare a bisericii Albe
finanțat din fondurile publice ale Primăriei Sector 1 Capitală.

Competențe și cunoștințe de
utilizare a calculatorului

UTILIZARE CALCULATOR, PROGRAME: WORD, EXCEL

LISTA PUBLICAȚIILOR

I. Teza de doctorat

Politica bisericească a Curții din Viena în Transilvania (1740-1761), Editura Presa Universitară Clujeană, ISBN 973-610-184-3, Cluj - Napoca, 2002, 270 pag.

II. Cărți de autor și volume

Habsburgii și Biserica Ortodoxă din Imperiul austriac (1740 -1761). Documente, Editura Presa Universitară Clujeană, ISBN 973-610-258-0, Cluj - Napoca, 2003, 329 pag.

Academia de teologie ortodoxă din Arad în perioada interbelică. Contribuții la istoria învățământului teologic românesc, Editura Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, ISBN 973-8363-59-4, Arad, 2004, 382 pag.

Biserică, națiune și putere de stat (secolele XVIII - XX). Contribuții documentare la Istoria Bisericii Ortodoxe Române, Editura Universității din București, București, 2013, ISBN 978-606-16-0257-5, 303 pag.

Autonomia bisericească și națională a schitului Prodromu (1870-1890). Documente. Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2016, ISBN 978-606-29-0090-8, 813 pag.

III. Editări de volume colective

Constantin Brâncoveanu și contribuția lui la sporirea patrimoniului cultural, educațional spiritual și social-filantropic al Țării Românești în contextul european al veacului al XVIII-lea, Editura Basilica, 2014 (împreună cu pr. prof. Ioan Moldoveanu).

Nicolae Stoicescu, *Repertoriul bibliografic al monumentelor feudale din București*, Editura Basilica, 2017.

Mărturisitori ai Ortodoxiei în timpul regimului comunist. Studii și evocări, Editura Cuvântul Vieții, București, 2018.

Biserica Albă din București. Dorul după Sfânta Liturghie. Viața parohiei în timpul stării de urgență și alertă la nivel național - COVID 19 (15 martie -15 iunie 2020), Editura Cuvântul Vieții, 2020.

IV. Traduceri

Ernst Chr. Suttner, *Das wechselvolle Verhältnis zwischen den Kirchen des Ostens und des Westens im Lauf der Kirchengeschichte*, Würzburg, Verlag „Der christliche Osten“, Gmbh, 1996 (*Relația alternantă dintre Bisericile*

Răsăritului și Apusului de-a lungul istoriei bisericești), Editura Ars Longa, Iași 1998, 158 pp. cu o Prefață de I.P.S. Nicolae Corneanu, Mitropolitul Banatului.

V. Studii în reviste de specialitate

V.1. În reviste ERIH

„Die lokalen orthodoxen Kirchen und die Problematik des kanonischen Territorium”, în revista *Ostkirchliche Studien*, Augustinus Verlag, ISSN 0030-6487, nr. 2-3, Würzburg, 2004, pp. 159-184.

„The diplomatic negotiations carried out by the Romanian Government with the Ecumenical Patriarchate of Constantinople for the recognition of the autocephaly of the Romanian Orthodox Church (1885)”, în revista *Ostkirchliche Studien*, ISSN 0030-6487, nr. 1-2 2012, pp. 245-263.

„Die Ministerkonferenzen des Wiener Hofes bezüglich der Orthodoxen in Siebenbürgen in der Mitte des 18. Jahrhunderts”, în revista *Ostkirchliche Studien* –ISSN 0030-6487, Würzburg, 63/2014, Heft 1, pp. 20-35.

„Instituții și persoane implicate în unirea bisericească din Transilvania (1701-1761) și opoziția împotriva ei”, în *Annales Universitatis Apulensis Series Historica*, 6/II, Alba Iulia, 2002, pp. 81-94.

„Conceptul de unire bisericească în dezbaterile conferințelor ministeriale din Viena, la mijlocul secolului al XVIII-lea”, în *Annales Universitatis Apulensis Series Historica 9 / II*, Alba Iulia, 2005, pp. 63-74.

„Criterii ale apartenenței profesionale (unit - neunit) în comitatul Bihor (1754-1758)”, în *Annales Universitatis Apulensis Series Historica*, Alba Iulia, 2006, pp. 113-129

„Atitudinea cercurilor oficiale austriece față de românii ortodocși din Transilvania, la mijlocul sec. al XVIII-lea, în baza actelor Consiliului aulic de război și a rapoartelor conferințelor ministeriale din Viena”, în *Annales Universitatis Apulensis Series Historica*, Alba Iulia, 2007, pp. 224-251.

„Die Rezeption der Deklaration von Balamand (1993) und die aktuelle Verhältnisse zwischen der Rumänischen-Orthodoxen Kirche und der Griechisch-Katholischen Kirche in Rumänien” în *Journal of Eastern Christian Studies* - în curs de publicare

V.2. În alte reviste din străinătate în BDI sau reviste de specialitate prestigioase

„A nyugati és keleti keresztényseg kapcsolatai a 15-16. századi Moldvában - a román Ortodoxia dialóguskészsége a többi Egyház felé”, în revista *Oekumene*, ISSN 1218 - 795X, nr. 3/2004, (56), Budapesta, 2004, pp. 1-10.

„Geschichte und heutige Situation der Rumänischen Orthodoxen Kirche”, (coautor împreună cu prof. Viorel Ioniță), în revista *Pneumatiky Diakonia. Periodiky Ekdosi tis Ieras Mitropoleos Konstantias - Ammoxostou*, Etos 6 (2013), Teuxos 15, pp. 23-33.

„Die Neugestaltung der Rumänischen orthodoxen Kirche nach dem ersten Weltkrieg. Historischer Kontext und kirchengeschichtliche Bedeutung”, în revista *Orthodoxes Forum*, München, nr. 1-2, 2019, pp. 27-35.

V.3. În reviste din România cotate CNCS C, în limbi de circulație internațională

„Diplomatic negotiations of the Romanian Legation of Constantinople with the Ecumenical Patriarchate for the church autonomy of the Romanian Hermitage of “Prodromu” on Mount Athos (1870 - 1890)”, în volumul *Religion and Politics. The Church - State Relationship: from Constantine the Great to Post-Maastricht Europe. Proceedings of 12 th International Symposium on Science, Theology and Arts (ISSTA 2013)*, ISSN 1584-8051, editată de Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia - supliment al revistei *Altarul Reîntregirii*, Alba Iulia, 2013, pp. 405-419.

V.4. În reviste din România cotate CNCS C

„Școlile românești ortodoxe din protopopiatul Agnita în perioada dualismului austro-ungar (1867-1918)”, în *Revista Teologică*, nr. 2/1992, pp. 46-54.

„Aspecte ale vieții culturale și bisericești la aromânii din sudul Dunării în secolul al XIX-lea”, în *Revista Teologică*, nr. 4/1995, pp. 64-80.

„Alterități în relațiile interconfesionale din Transilvania în perioada interbelică (ortodox - greco-catolic), oglindite în „Biserica și Școala”, în *Teologia*, nr. 3-4/1997, pp. 79-85.

„Reacții de respingere a mișcării ecumenice din partea cercurilor ortodoxe conservatoare”, în *Teologia*, nr. 3-4/1998, pp. 107-121.

„Însemnări pe filele cărților vechi românești, descoperite într-un muzeu bisericesc din Transilvania”, în *Teologia*, nr. 3-4/1999, pp. 107-121.

„Repere istorice - teologice ale perioadei iconoclaste”, în *Teologia*, nr. 3/2000, pp. 98-110.

„Discursul istoric în perspectiva reconcilierii dintre Biserici”, în *Arca*, nr. 1, 2, 3/2000, pp. 107-115.

„Schimbare de atitudine la Conferința ortodoxă din Moscova - iulie 1948”, în *Teologia*, nr. 1/2002, pp. 99-115.

„Documente inedite privitoare la mișcarea călugărului Sofronie de la Cioara”, în *Analele Universității „Aurel Vlaicu” din Arad*, 2002, pp. 66-74.

Gândirea națională și Bisericele ortodoxe în contemporaneitate”, în *Orizonturi Teologice*, nr. 2/2003, pp. 34-55.

„Identitate ortodoxă în monarhia austriacă la mijlocul secolului al XIX-lea”, în *Arhiva istorică a României*”, serie nouă, vol. I, nr. 2/2004, pp. 161-175.

„Preotul, profesorul și istoricul Teodor Botiș (1873-1940). Date bio-bibliografice”, în *Teologia*, nr. 2/2005, pp. 125-155.

„Teodor Botiș: Contribuții istoriografice”, în *Teologia*, nr. 3/2005, pp. 211-236.

„Sf. Nicodim de la Tismana și contemporanii săi. Considerații de istorie culturală în sud-estul Europei în a doua jumătate a sec. al XIV-lea”, în *Mitropolia Olteniei*, 2006, nr. 9-12, pp. 188-201.

„Coordonate esențiale ale apostolatului social al Bisericii”, în *Glasul Bisericii*, nr. 9-12/2006, pp. 76-90.

„Studii de istorie bisericească a românilor în revista *Teologia* (1997-2007). Ghid bibliografic tematic, alfabetic și cronologic”, în *Teologia*, nr. 4/2007, pp. 262-290.

„Cultul liturgic: componentă esențială pentru păstrarea confesiunii ortodoxe, identificată în instrucțiunea patriarhului Dositei al Ierusalimului pentru mitropolitul Atanasie Anghel al Transilvaniei (22 ianuarie 1698)”, în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă, Patriarhul Justinian*, an (VIII) 2008, pp. 117-128.

„Sfântul Voievod Martir Constantin Brâncoveanu: organizarea învățământului românesc la nivel academic și dezvoltarea culturii românești la nivel european”, în *Glasul Bisericii*, 2014, nr.7-12, pp. 135-157.

„Tiparnița Mitropoliei Țării Românești de la București în secolele XVII-XIX (1678-1830) și semnificațiile ei pentru cultura românească”, în revista *Glasul Bisericii*, 2016, nr. 7-12, pp. 303-318.

„Cele mai semnificative instituții educaționale din Arhiepiscopia Bucureștilor edificate în perioada 1918-2018”, în revista *Glasul Bisericii*, 2018, nr. 1-6, pp. 239-255.

„Patriarhul Nicodim Munteanu (1939-1948) - înțelept păstor al Bisericii Ortodoxe Române în vremuri tulburi ale istoriei României”, în revista *Glasul Bisericii*, 2019, nr. 10-12 (în curs de publicare)

VI. Studii în volume colective și în volume de conferințe. Capitole de cărți

VI.1. La edituri internaționale prestigioase din străinătate, cu referenți, în limbi de circulație internațională

„Romanian Orthodox theologians as pioneers of the ecumenical dialogue between East and West. The relevance and topicality of their position in Uniting Europe”, în volumul: *Religion and the Conceptual Boundary in Central and Eastern Europe*, Edited by Thomas Bremer, Palgrave Macmillan, ISBN 9780230550766, New York, 2008, pp. 146-165.

VI.2. La edituri din străinătate, fără referenți științifici, în alte limbi decât cele de circulație internațională

Die Geschichte der Kirchen in der Walachei. Das kirchliche Leben in der Walachei. 1000-1600”, în volumul: *Die Geschichte der christlichen Kirchen aufarbeiten. Healing of memories zwischen Kirchen, Kulturen und Religionen. Ein Versöhnungsprojekt der Kirchen in Rumänien*, Herausgeber Pfr. Dieter Brandes, Pfrin. Dr. Olga Lukács, zweite verbesserte Auflage. Evangelische Verlagsanstalt Leipzig, 2011, ISBN 978-3-374-02577-0, pp. 122 - 130.

”Kulturno-țerkovnaia deiatelnosti Kievskogo mitropolita Petra Moghilî i ee ekleziologhiceskoe znacenie dlea sovremennogo rumânskogo bogoslovia”, în volumul: *Ukrainaska Pravoslavna Țerkva na meji tiseacioliti (Biserica Ortodoxă Ucraineană în pragul mileniului)*, Editura Bisericii Ortodoxe Ucrainene, ISBN 978-966-2371-18-5, Kiev 2012, pp. 231 - 241.

VI.3. La edituri românești din categoria CNCȘ B, în limbi de circulație internațională

„The Specificity of Studies on national/local Church History”, în *Orthodox Theology in the 20th Century and early 21st Century. A Romanian Orthodox Perspective*, Editura Basilica a Patriarhiei Române, ISBN 978-606-8495-09-5, București, 2013, pp. 301-327.

VI.4. La edituri românești din categoria CNCȘ B, în limba română

„Ctitorii ale domnitorilor și boierilor români în secolul al XVI-lea”, în volumul *Domnitorii și mitropolii Țării Românești. Ctitoriile și mormintele lor*, Editura Basilica a Patriarhiei Române, ISBN 978-973-88706-0-4, București, 2009, pp. 77-124.

Despre Biserica românilor din Transilvania. Documente externe (1744 - 1754), (colaborator alături de Christoph Suttner, Cristian Barta, Andreea Mârza, Ernst Attila Varga), Editura Mega, ISBN 9789731868752, Cluj-Napoca, 2009, 350 p. Am întocmit peste o sută de regește la documente în limba germană, identificate în Arhivele din Roma, Viena, Budapesta și Karlovitz.

„Relațiile Bisericii Ortodoxe Române cu Patriarhiile Alexandriei, Antiohiei și Ierusalimului (1885-2010)”, în volumul *Autocefalie și Comuniune*, Editura Basilica a Patriarhiei Române, ISBN 978-606-8141-32-9, București, 2010, pp. 53-68.

Creștinismul în Țara Sfântă și relațiile Bisericii Ortodoxe Române cu Patriarhia Ierusalimului (coautori: Daniel Benga și Mihai Săsăujan), Editura Basilica a Patriarhiei Române, ISBN 978-606-8141-46-6, București, 2011, pp. 27-47.

„Organizarea învățământului teologic românesc din perioada interbelică în fața unei dileme istorice: sub conducere bisericească sau de stat?”, în volumul *Teologia ca vocație eclezială, pastoral-misionară și dimensiunea sa academică*, Editura Astra Museum, ISBN 978-973-8993-73-0, 2012, pp. 111-137.

„Situția mănăstirilor românești după secularizare (a doua jumătate a sec. al XIX-lea și prima jumătate a sec. al XX-lea)”, în volumul *Secularizarea averilor bisericești (1863). Motivații și consecințe*, Editura Basilica a Patriarhiei Române, ISBN 978-606-8495-44-6, București, 2013, pp. 87-106.

„Institutul Teologic de grad universitar din București (1948-1989)”, în volumul *Istoricul Facultății de Teologie Ortodoxă „Patriarhul Justinian” a Universității din București (1881-2013)*, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2013, ISBN 978-606-8495-03-3, pp. 73-122.

„Semnificații ale tipăriturilor brâncovenești pentru cultul liturgic românesc și pentru teologia ortodoxă răsăriteană”, în volumul *Constantin Brâncoveanu și contribuția lui la sporirea patrimoniului cultural, educațional spiritual și social- filantropic al Țării Românești în contextul european al veacului al XVIII-lea*, Editura Basilica, 2014, ISBN 978-606-8495-98-9, pp. 255-282 și în *Anuarul Facultății de Teologie Ortodoxă, Patriarhul Justinian*, Editura Universității din București, an (XIV) 2014, pp. 75-94.

„Tiparnița Mitropoliei Țării Românești de la București în secolele XVII-XIX (1678-1830)”, în volumul *Litere vii. Tiparul în Biserica Ortodoxă Română - între misiune și societate*; coordonatori Dr. Laurențiu Streza, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului, Pr. Acad. Mircea Păcurariu și Lect. dr. Emanuel Tăvală, Editura Andreiană/Editura Astra Museum, Sibiu, 2016, pp. 135-171.

„Dinamica pastoral – misionară a parohiilor ortodoxe române în perioada interbelică. Studiu de caz: Episcopia Aradului”, în volumul *Istoria parohiilor*, vol. I, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București 2017, pp. 194-216.

„Învățământul teologic ortodox superior din București în contextul politicii de stat comuniste”, în volumul *Congresului Internațional de Teologie: Viața Bisericilor Ortodoxe în timpul comunismului - persecuție, rezistență și mărturisire*, Palatul Patriarhiei, București, 23-25 octombrie 2017, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București 2017, pp. 103-120.

„Repere istorice-teologice ale perioadei iconoclaste”, în volumul *Învățătura despre Sfintele Icoane reflectată în Teologia Ortodoxă Românească. Studii și articole*, vol. II, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București 2017, pp. 279-291

„Semnificații culturale și naționale ale schitului românesc *Prodromu* din Muntele Athos în contextul „renașterii naționale” din Balcani (1870-1890)” în volumul *Magistrul. Omagiu Părintelui Academician Mircea Păcurariu – 85 de ani de viață*, Editura Andreiană/Astra Museum, Sibiu, 2017, pp. 909 – 929.

„Rolul Bisericii Ortodoxe Române în primul război mondial (1916-1918) și la înfăptuirea Marii Uniri de la 1918”, în volumul *Lumini de Centenar*. Volum de comunicări științifice editat cu ocazia anului 2018, An omagial al unității de credință și de neam și An comemorativ al făuritorilor Marii Uniri din 1918, Editura Universității din București, 2018, pp. 111-126.

„Nicolae Dobrescu - primul profesor la Catedra de Istoria Bisericii Române din cadrul Facultății de Teologie a Universității din București (1906-1914)”, în volumul *Profesorii noștri, învățătorii noștri*, vol. I, Editura Basilica, 2019, pp. 57-72.

„Relația Stat – Biserică în gândirea Mitropolitului Nicolae Bălan al Transilvaniei”, în volumul *Biserică și Stat. Perspective teologice și istorice. Studii în memoria Părintelui Profesor Adrian Gabor*, Editura Istros, Brăila, 2019, pp. 437- 450.

VI.5. La edituri românești din categoria CNCS în limbă de circulație internațională

“Die Enquete der Siebenbürgener Behörden in den Jahren 1698/99”/”Anchetele autorităților transilvănene din anii 1698-1699” /, în volumul *Die Union der Rumänen Siebenbürgens mit der Kirche von Rom / Unirea românilor transilvăneni cu Biserica Romei*, Editura Enciclopedică, ISBN 978-973-45-0619-4, București, 2010, pp. 276- 290.

“Die Instruktion des Patriarchen Dositheos für Athanasie” / “Instrucțiunea patriarhului Dositei pentru Atanasie”, în volumul *Die Union der Rumänen Siebenbürgens mit der Kirche von Rom / Unirea românilor transilvăneni cu Biserica Romei*, Editura Enciclopedică, ISBN 978-973-45-0619-4, București, 2010, pp. 196-214.

„Der Wiener Hof und die Frage der Kirchenunion der Rumänen in Siebenbürgen in der Mitte des 18. Jahrhunderts”/ „Curtea din Viena și chestiunea Unirii bisericești a românilor din Transilvania la mijlocul secolului al XVIII-lea”, în volumul *Die Union der Rumänen Siebenbürgens mit der Kirche von Rom / Unirea românilor transilvăneni cu Biserica Romei*, Editura Enciclopedică, București, 2015, vol II (1701-1761), ISBN 978-973-45-0706-1, pp. 564-624.

“Der Übergang Olteniens unter die Österreichische Herrschaft und der kirchlichen Jurisdiktion des Bistums Ramnic unter die „Nicht-Unierten” (d.h. Orthodoxen) aus Südsiebenbürgen in der Zeit der Österreichischen Herrschaft (1718-1739)”/ „Trecerea Olteniei sub dominație austriacă și jurisdicția bisericească a Episcopiei Râmnicului asupra românilor “neuniți” (ortodocși n.n.) din sudul Transilvaniei în perioada dominației austriece (1718-1739)”, în volumul *Die Union der Rumänen Siebenbürgens mit der Kirche von Rom / Unirea românilor transilvăneni cu Biserica Romei*, Editura Enciclopedică, București, 2015, vol II (1701-1761), ISBN 978-973-45-0706-1, pp. 640-654.

“Die diplomatischen Interventionen des Hofes von Sankt Petersburg zur Unterstützung der Orthodoxen in der Österreichischen Monarchie und die Position des Wiener Hofes (1757-1762)”/ „Intervenții diplomatice ale Curții din Petersburg în sprijinul ortodocșilor din monarhia austriacă și poziția administrației aulice vieneze (1757-1762)”, în volumul *Die Union der Rumänen Siebenbürgens mit der Kirche von Rom / Unirea românilor transilvăneni cu Biserica Romei*, Editura Enciclopedică, București, 2015, vol II (1701-1761), ISBN 978-973-45-0706-1, pp. 668-698.

„ Protopop Radu Tempea II von Kronstadt und seine Chronik *Istoria sfintei beserici a Șcheilor Brașovului*”/ „Protopopul Radu Tempea II al Brașovului și Cronica sa *Istoria sfintei beserici a Șcheilor Brașovului*”, în volumul

Die Union der Rumänen Siebenbürgens mit der Kirche von Rom / Unirea românilor transilvăneni cu Biserica Romei, Editura Enciclopedică, București, 2015, vol II (1701-1761), ISBN 978-973-45-0706-1, pp. 382-401.

VI.6. La edituri românești din categoria CNCS C / neindexate CNCS, în limba română

„Contribuția ierarhilor români ortodocși și greco-catolici din Transilvania la realizarea Unirii de la 1 Decembrie 1918”, în volumul simpozionului: *1918-1998. Aradul și Marea Unire*, organizat de Universitatea „Aurel Vlaicu” și de Universitatea „Vasile Goldiș” din Arad, în perioada 26-27 nov. 1998, Editura Universității „Vasile Goldiș”, ISBN 973-9328-26-1, Arad, 1999, pp. 71-82.

„Note de jurnal ale episcopului Andrei Șaguna - Viena (15 octombrie 1850 - 2 iulie 1851)”, în volumul simpozionului: *In Memoriam: Mitropolitul Andrei Șaguna. 1873-2003*, organizat de Comisia Națională de Istorie Bisericească, în perioada 27-28 iunie 2003, Editura Renașterea, ISBN 973-8248-38-8, Cluj-Napoca, 2003, pp. 97-122.

„Contribuția teologilor arădeni dr. Gheorghe Ciuhandu și dr. Nicolae Popovici la conturarea principiilor de organizare bisericească în perioada interbelică”, în volumul: *Studia historica et theologica. Omagiu profesorului Emilian Popescu*, Editura Trinitas, ISBN 973-8179-86-6, Iași, 2003, pp. 741-757.

„Mirenii în biserică. Modele de receptare a moștenirii șaguniene în Transilvania interbelică”, în volumul simpozionului: *Studii de antropologie creștină*, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, în perioada 23-24 mai 2002, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, ISBN 973-9361-765, Arad, 2003, pp. 193-207.

„Domnitori români pe tronul Moldovei și relația lor cu lumea occidentală în secolele XV-XVI”, în volumul simpozionului: *Creștinismul românesc în context european*, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității din Oradea, în perioada 28-29 mai 2004: *Ecumenica*, vol. 2, nr. 1/2004, ISSN 1583 - 7211, Oradea, 2004, pp. 28-45.

„Criterii ale apartenenței confesionale (unit - neunit) în comitatul Bihor (1754-1758)”, în volumul: *Biserică și Societate*, Studii istorice, Editura Gutenberg Univers, ISBN 973-7776-52-6; Arad, 2005, pp. 93-122.

„Activitatea Sf. Nicodim de la Tismana în contextul istoric sud-est European (a doua jumătate a sec. al XIV-lea)”, în volumul: *Creștinismul românesc și organizarea bisericească în secolele XIII-XIV. Știri și interpretări noi*, Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, ISBN 978-973-1865-20, Galați, 2010, pp. 473-486.

„Aprecieri diferențiate ale schismei dintre ‚latini’ și ‚greci’ la mijlocul secolului al XVIII-lea”, în volumul simpozionului *Schisma din anul 1054. Considerații eclesiologice, istorice și ecumenice*, organizat de Facultatea de Teologie ortodoxă a Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, în perioada 17-18 mai 2004, Editura Universității „Aurel Vlaicu”, ISSN 1453 - 4789, Arad, 2004, pp. 250-276.

„Actul de ctitorie al domnului Neagoe Basarab”, în volumul *Sfântul Voievod Neagoe Basarab – ctitor de biserici și cultură românească*, Editura „Cuvântul Vieții” a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, ISBN 978-606-93171-5-0, București, 2012, pp. 63 - 80.

„Domnitorul Șerban Cantacuzino, mitropolitul Teodosie al Țării Românești și patriarhul Dositei al Ierusalimului protectori ai Bisericii românești din Transilvania”, în volumul *Șerban Cantacuzino, Antim Ivireanu și Neofit Cretanu, promotori ai limbii române în cult*. Editura Cuvântul Vieții a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, ISBN 978-973-7866-06-6, București, 2013, pp. 143-171.

„Catedrala episcopală ortodoxă din Arad - spațiu al formării duhovnicești a studenților teologi în prima jumătate a secolului al XX-lea”, în volumul *Catedrala ortodoxă veche a Aradului. Tradiție și actualitate (1865-2015) - 150 ani de istorie, spiritualitate și cultură ecleziastică*, Editura Arhiepiscopiei Aradului, Arad, 2015, pp. 195-215.

„Preotul Gheorghe Iliescu-Izvoarele de la Biserica Albă din București: slujire exemplară a comunităților parohiale prin compromisul „acomodării” la regimurile politice din România”, în volumul *Mărturisitori ai Ortodoxiei în timpul regimului comunist. Studii și evocări*, Editura Cuvântul Vieții, București, 2018, pp. 551-583.

Competențe științifice, domenii de specializare și direcții ale activității

Realizările științifice importante în domeniul de cercetare al istoriei ecleziastice românești, vizează câteva teme esențiale pentru definirea relației Stat-Biserică în secolele XVIII-XX, cu implicații directe asupra politicii bisericești de stat și asupra conturării identităților confesionale în această perioadă:

- Relația Stat - Biserică în monarhia austriacă în secolul al XVIII-lea, cu referire specială la politica bisericească a Curții din Viena față de românii din Transilvania;
- Relația Națiune - Biserică în monarhia austriacă în secolul al XIX-lea, cu referire specială la Transilvania. Autonomia bisericească națională;
- Relația Stat național independent - Biserică națională autocefală în România în secolul al XIX -lea;
- Consolidarea autonomiei bisericești în raport cu statul român în perioada interbelică și limitarea acesteia în anii 50 ai regimului de stat comunist.

O caracteristică de bază a tematicii abordate a fost fundamentarea primară pe izvoare. Accesul la documentele manuscrise din arhivele de stat și bisericești naționale și internaționale și analiza lor obiectivă a constituit un deziderat fundamental în discursul istoric propriu.